

Kontrollutvalget for tiltak mot hvitvasking

Sekretariat: Rådgiver Ane Grenstad, Finansdepartementet FMA/JUS

Adresse: Postboks 8008 Dep. 0030 OSLO

Telefon: 22 24 41 55

Finansdepartementet
Finansmarkedsavdelingen
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Oslo, 15. april 2012

Kontrollutvalgets årsrapport 2011

Vedlagt følger Kontrollutvalgets årsrapport for 2009, jf. forskrift 13. mars 2009 nr. 3003 om kontrollutvalget mot hvitvasking § 5.

Med hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Ane Grenstad', written over a horizontal dotted line.

Ane Grenstad
sekretær

Kontrollutvalget for tiltak mot hvitvasking

Årsrapport for 2011

Under henvisning til § 5 i forskrift 13. mars 2009 nr. 303 om kontrollutvalget for tiltak mot hvitvasking, avgir utvalget med dette rapport om utvalgets virksomhet i 2011.

1. Opprettelse og sammensetning mv.

Kontrollutvalget for tiltak mot hvitvasking av utbytte fra straffbare handlinger ble opprettet av Finansdepartementet 14. juni 1995, jf. daværende § 13 i forskrift 7. februar 1994 nr. 118 om legitimasjonskontroll og tiltak mot hvitvasking av penger. Reglene ble senere inntatt i finansieringsvirksomhetsloven § 2-17a, som i 2003 ble erstattet av lov 20. juni 2003 nr. 41 om tiltak mot hvitvasking av utbytte fra straffbare handlinger mv. (hvitvaskingsloven) § 14. I 2009 ble denne loven erstattet med lov 6. mars 2009 nr. 11 om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering mv. (hvitvaskingsloven)

Kontrollutvalgets hovedoppgave er å påse at rettssikkerhets- og personvern hensyn ivaretas ved Økokrims behandling av opplysninger de mottar i medhold av hvitvaskingsloven.

Utvalget har i 2010 hatt følgende sammensetning:

- Lagdommer Stig-Ole Haug, leder (Hålogaland lagmannsrett)
- Fagdirektør Tore Andreas Hauglie (Finansnæringens Fellesorganisasjon)
- Nestleder Vibeke Ulvin (Finansforbundet, fra 1. februar 2011: Fokus bank)
- Advokat Randi Birgitte Bull (advokatfirmaet Bull & Co)

Rådgiver Kristine Rørholt (Finansdepartementet) har vært sekretær for utvalget i 2011.

Utvalgets oppnevningsperiode utløp 31. desember 2011, og utvalgets leder Stig-Ole Haug og utvalgets medlem Randi Birgitte Bull ble 15. desember 2011 gjenoppnevnt av Finansdepartementet for perioden 1. januar 2012 - 31. desember 2015. Charlotte Tvedt og Vegard Hildrum ble oppnevnt som nye medlemmer for samme periode.

Etter lov 6. mars 2009 nr. 11 om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering mv. (hvitvaskingsloven) § 31 skal Kontrollutvalget føre kontroll med Økokrims behandling av opplysninger mottatt i medhold av § 18 (opplysninger fra rapporteringspliktige om transaksjoner og mistanke), Økokrims pålegg og godkjenninger etter § 19 første ledd (pålegg til rapporteringspliktige om ikke å gjennomføre transaksjoner), Økokrims håndtering av opplysninger etter § 29 (sletting av mottatte personopplysninger).

Kontrollutvalgets oppgaver er nærmere regulert i forskrift av 13. mars 2009 nr. 303 om kontrollutvalget mot hvitvasking. Blant annet fremgår det av forskriften § 2 første ledd at utvalget skal føre kontroll med Økokrims behandling av opplysninger mottatt i medhold av hvitvaskingsloven og hvitvaskingsforskriften. Ifølge § 2 annet ledd skal det særlig føres kontroll med at Økokrim følger saksbehandlingsregler fastsatt i ovennevnte bestemmelser. I denne forbindelse skal utvalget vurdere de interne retningslinjene for Økokrim, og påse at disse følges. Det følger av forskriften § 4 at utvalget skal undersøke eventuelle klager fra enkeltpersoner eller organisasjoner vedrørende Økokrims behandling av mottatte opplysninger. Utvalget kan for øvrig av eget tiltak ta opp enhver sak eller ethvert forhold i tilknytning til Økokrims bruk av mottatte opplysninger. Med Økokrim menes i denne årsrapporten Økokrim ved Enheten for finansiell etterretning (EFE).

2. Virksomheten i 2011

Utvalget har i 2011 hatt to planlagte møter med Økokrim. Utvalget har også gjennomført to uanmeldte inspeksjoner hos Økokrim. Utvalget har i 2011 også gjort forsøk på en tredje uanmeldt inspeksjon, men dette lot seg ikke gjennomføre da relevant personell hos Økokrim ikke var til stede denne dagen.

Utvalget har i møtene med Økokrim løpende blitt orientert om status for antall registrerte meldinger i hvitvaskingsdatabasen og mottatt informasjon om andre forhold knyttet til enhetens løpende virksomhet.

I 2009 tok Kontrollutvalget initiativ til å publisere en omtale av utvalget på Finansdepartementets nettsider. Denne omtalen er oppdatert i 2011: <http://www.regjeringen.no/nb/dep/fin/tema/finansmarkedene/kontrollutvalget-for-tiltak-mot-hvitvask.html?id=544546>. På nettsiden er det i tillegg til informasjon om utvalget og dets oppgaver, opplyst om kontaktinformasjon til utvalgets sekretær.

I 2010 så Kontrollutvalget nærmere på hvordan bestemmelsen i hvitvaskingsloven § 30 annet ledd er å forstå. Denne bestemmelsen ble innført ved lov 11. desember 2009 nr. 127, og er et ledd i oppfølgingen av skatteunndragelsesutvalgets utredning (NOU 2009:4). Bestemmelsen er plassert i hvitvaskingsloven § 30 som regulerer Økokrims adgang til å utveksle opplysninger for bekjempelse av terrorhandlinger mv.

Kontrollutvalget sendte i september 2010 et brev til Finansdepartementet og stilte enkelte spørsmål rundt forståelsen og bruken av denne bestemmelsen. Kontrollutvalget mottok svar på henvendelsen 31. mai 2011. I svaret redegjør Finansdepartementet for innholdet i hvitvaskingsloven § 30 annet ledd, og uttaler blant annet at «Økokrims adgang til overlevering av opplysninger til skatteetaten og toll- og avgiftsetaten er generell når det gjelder opplysninger som Økokrim har mottatt etter hvitvaskingsloven § 18», og videre at «avgrensningen [bare] ligger i at Økokrim må finne at opplysningene har saklig interesse for disse etatene». Kontrollutvalget tar

Finansdepartementets svar til etterretning, og antar, ut fra det utvalget har fått opplyst fra Økokrim og Finansdepartementet, at Økokrims praksis med hensyn til utlevering av informasjon til skatteetaten og toll- og avgiftsetaten er hensiktsmessig.

En annen problemstilling som har vært drøftet med Økokrim i 2011 er økningen i antallet agenter av betalingsforetak fra andre EØS-land, og de utfordringer dette medfører. Generelt mottar Økokrim få rapporter fra disse agentene, og Kontrollutvalget har fått opplyst at det er uklarheter rundt hvordan disse agentene skal følges opp i Norge mht. tilsyn og rapportering. Kontrollutvalget antar at dette også vil bli en aktuell problemstilling i 2012.

Kontrollutvalget har blitt orientert om pågående arbeid i Justisdepartementet med nytt politiregisterregelverk. Kontrollutvalget fikk informasjon fra Finansdepartementet om høringen av forslag til politiregisterforskrift i september 2011. I møte med Økokrim har Kontrollutvalget blitt orientert om forholdet mellom politiregisterregleverket og hvitvaskingsregelverket. Fra utvalgets ståsted er det positivt at politiregisterregelverket regulerer personvernspørsmål knyttet til Økokrims virksomhet, samtidig som utvalget erkjenner at politiregisterregelverket slik det er foreslått på enkelte områder ikke synes tilpasset gjeldende hvitvaskingsregime. For utvalget er det sentralt at det er klarhet i hvilke regler som gjelder for regulering av personvern, og utvalget har derfor tatt opp denne problemstillingen med Finansdepartementet i brev 12. desember 2011. Brevet er vedlagt årsrapporten.

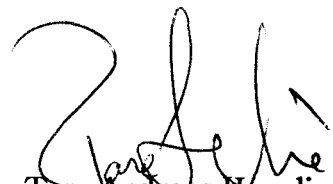
Utvalget har i 2011 ikke mottatt klager på Økokrims behandling av mottatte opplysninger.

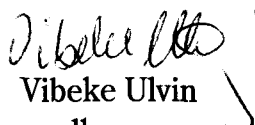
3. Budsjett

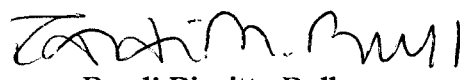
Utvalgets budsjett for 2011 utgjorde kr 70 000,-. Faktisk regnskapsførte utgifter i 2011 beløp seg til kr 57 024,40. Budsjettet for 2012 er på kr 70 000,-.

Oslo, mars 2012

Stig-Ole Haug
leder

Tore Andreas Hauglie
medlem

Vibeke Ulvin
medlem

Randi Birgitte Bull
medlem